НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 49-354-04-48
Дата 27 / 06 2023 г.

ЧРЕЗ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасям предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници № 49-302-01-12, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г., както следва:

1. В § 5 относно чл. 4, в ал. 2 се добавя нова точка 8а:

"8а. е централен орган по отношение дейностите, свързани с експлоатация на геотермални ресурси".

2. В § 13 относно чл. 10, в ал. 1 се добавя нова точка 6а:

"6а. анализ на възможностите за изграждане на геотермални системи за отопление и/или охлаждане на сгради - общинска собственост".

3. Създава се нов §:

§… В чл. 11, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В точка 5 след думата „предвиждат" се добавя израза „и прилагат", а думите „когато това е целесъобразно" се заличават.

2. Добавя се нова точка 7:

"7. да осигуряват предварителна и пълна информация относно необходимите процедури и тяхната последователност, включително приложимите срокове, както и относно необходимите документи".

4. В § 22 относно чл. 18, в ал. 3 се добавя нова точка 2а:
"2а. подпомагане и реализиране на проекти за геотермална енергия".

5. Създава се нов параграф:

§… В раздел V се създава се нова Глава четвърта "а":

"Глава четвърта "а"
ГЕОТЕРМАЛНА ЕНЕРГИЯ
Раздел I
Общи положения

Чл. 35г

(1) Търсенето, проучването и/или добива на геотермална енергия от дълбоки геотермални ресурси, както и изграждането и експлоатирането на свързани геотермални системи се осъществява по реда на Закона за подземните богатства.

(2) Експлоатацията на плитки геотермални ресурси се осъществява по реда на настоящата глава и Закона за водите в предвидените в настоящия закон случи, при спазване изискванията и принципите за опазване на околната среда и опазване на земните недра, водите и водните обекти.

(3) Използването на добита геотермална енергия за директно потребление или за преобразуване на енергия се осъществява по реда на настоящия закон и Закона за енергетиката.

(4) Отчитането на енергийни спестявания при използване на геотермална енергия се осъществява по реда на Закона за енергийната ефективност.

Раздел II
Експлоатация на плитки геотермални ресурси

Чл. 35д. Собственикът на земята има прехвърлимо право да експлоатира плитките геотермални ресурси, намиращи се в границите на имота му.

Чл. 35е. Не се изисква разрешение или концесия и не се дължат такси по Закона за подземните богатства за експлоатация на плитки геотермални ресурси и изграждане на свързани геотермални системи.

Чл. 35ж. (1) Не се изисква разрешително за водовземане или за ползване на воден обект или концесия и не се дължат такси по реда на Закона за водите в следните случаи на експлоатация на плитки геотермални и хидрогеотермални ресурси, включително изграждането на свързани геотермални системи, за използване на геотермална енергия за собствено потребление:

1. при затворени геотермални системи с максимална инсталирана мощност до 500 kW, включително, използващи геотермални или хидрогеотермални ресурси;
2. при отворени геотермални системи, използващи води, които са с максимална инсталирана мощност до 500 kW, включително, и максимален дебит на циркулация до 80 куб.м. на денонощие, включително, при условие на обратно инжектиране на водата в пласта и при технологични загуби не повече от 10 куб.м. на денонощие, включително.

(2) Използване на геотермална енергия за собствено потребление за целите на ал. 1 включва и случаите, когато крайна енергия може да се доставя до трети лица, включително чрез публични мрежи, от произвеждащи потребители, съвместно действащи произвеждащи потребители, общности за възобновяема енергия или при условията на чл. 25а и 26, ал. 2.

(3) Извън случаите по ал. 1, при експлоатация на плитки хидрогеотермални ресурси и изграждане на свързани геотермални системи се прилагат изискванията на Закона за водите.

Чл. 35з. (1) Експлоатация на плитки геотермални ресурси и изграждане на свързани геотермални системи на дълбочина над 10 м под повърхността на земята се извършва след изготвяне на геоложки доклад.

(2) При експлоатация на плитки хидрогеотермални ресурси и изграждане на свързани геотермални системи над 10 м в случаите по чл. 35ж, ал. 1, за намерението се уведомява съответната Басейнова дирекция и се изготвя хидрогеоложки доклад съгласно наредбата по чл. 135, т. 2 от Закона за водите.

(3) В срок от три месеца след въвеждане в експлоатация на геотермалната система по ал. 1 или ал. 2, инвеститорът уведомява с общо уведомление директора на басейнова

дирекция и министъра на енергетиката, като прилага към уведомлението цифрово копие от доклада по ал. 1 или ал. 2, съответно. Министърът на енергетиката внася за завеждане представения доклад в Националния геоложки фонд. Екземпляр от доклада се съхранява и в съответната басейнова дирекция.
(4) В срок от две седмици от получаване на уведомлението по предходната алинея, Министърът на енергетиката представя на АУЕР информация за всички нови системи за геотермална енергия по настоящия член с оглед изпълнение на целите по глава шеста.

6. В § 53 относно чл. 53, в ал. 2 след думите „Производителите по чл. 30, ал. 2“ се добавя „и производителите на енергия от плитки геотермални ресурси”.

7. Създава се нов параграф:

§… Създава се нов чл. 54а:

“Чл. 54а (1) Министърът на енергетиката осъществява контрол върху дейностите по експлоатация на плитки геотермални ресурси с оглед опазване на земните недра и спазване изискванията на настоящия закон и избягване на нарушаване и заобикаляне на изискванията на Закона за подземните богатства.
(2) Министърът на околната среда и водите осъществява контрол върху дейностите по експлоатация на плитки геотермални ресурси във вид и в обем, предвидени в глава девета от Закона за опазване на околната среда и в съответните разпоредби на Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие, Закона за водите и на Закона за управление на отпадъците.

8. В § 59 относно § 1 от допълнителните разпоредби на ЗЕВИ се правят следните изменения и допълнения:

8.1. Точка 7 се изменя така:

“"Енергия за собствено потребление" е количеството енергия, използвано за снабдяване на обекти, клонове и предприятия на собственика на съоръженията и инсталациите за производство на енергия от възобновяеми източници, включително на произвеждащи потребители, както и количеството енергия, произвеждано от инсталации и съоръжения на съвместно действащи произвеждащи потребители и потребявано от такива съвместно действащи произвеждащи потребители, както и количеството енергия, произвеждано и потребявано в рамките на общност за възобновяема енергия. За собствени съоръжения и инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници във всички случаи се считат обекти, върху които субектът, който използва съоръженията и инсталациите, има право на собственост или ограничено вещно право или друго право, произтичащо от закон или договор.”

8.2. Създават се нови точки от 48 до 56:

“48. “Геотермални ресурси” означава концентрация на топлина в повърхностни и/или подземни естествено нагрети пари, течности или геоложки образувания, които са източник на геотермална енергия.

49. “Дълбоки геотермални ресурси” са геотермални ресурси, които се експлоатират с геотермална система на дълбочина над 200 метра под земната повърхност.

50. "Плитки геотермални ресурси" са геотермални ресурси, които се експлоатират с геотермална система на дълбочина до 200 метра, включително, под земната повърхност.

51. "Хидрогеотермални ресурси" са геотермални ресурси, съдържащи се във води по смисъла на Закона за водите.

52. „Затворена геотермална система" е геотермална система от затворен цикъл, която използва затворен контур от тръби, под земята използвани за пренос и обмен на топлина от земята към повърхността и обратно, посредством циркулация на флуид в тях, който остава в системата и не се смесва с подземните води или скалните разновидности.

53. „Отворена геотермална система" е система с отворен цикъл, която използва подземни води като топлообменна среда, посредством изпомпване на вода от подземен източник чрез сондаж(и) с цел пренос и обмен на топлина към повърхността и след това я инжектира обратно в земята посредством отделен сондаж(и).

54. "Произвеждащ потребител" е краен клиент на електрическа енергия, притежаващ енергиен обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, който произвежда възобновяема електрическа енергия за собствено потребление и който може да съхранява и/или продава произведената възобновяема електрическа енергия. Произвеждащите потребители представляват активни клиенти, по смисъла на Закона за енергетиката. За притежавани обекти се считат обекти, върху които субектът има право на собственост или ограничено вещно право на ползване, или друго право, произтичащо от закон или договор.

55. "Общност за възобновяема енергия" е правен субект, организиран в една от формите съгласно настоящия закон, който стопанисва или разработва проект за възобновяема енергия и се основава на открито и доброволно участие и който е независимо и ефективно контролиран, по смисъла на § 1в. от Търговския закон, от своите членове, които са разположени в близост до проектите за възобновяема енергия, стопанисвани или разработвани от тази общност. За стопанисван или разработван обект от общността се считат обекти с право на собственост или учредено вещно право на ползване, или наличие на наемно или лизингово правоотношение в полза на общността върху производствените съоръжения, а в случаите на обекти в процес на разработка – върху недвижимите имоти, в които е предвидено тяхното разполагане.

56. "Съвместно действащи произвеждащи потребители" означава група от най-малко двама съвместно действащи произвеждащи потребители, които са членове на една и съща етажна собственост по реда на Закона за етажната собственост или са разположени в една и съща сграда или в многофамилна жилищна сграда".

---

9. Създава се нов параграф:

§.. В Закона за подземните богатства (Обн., ДВ, бр. 23 от 12.03.1999 г., изм., бр. 28 от 4.04.2000 г., бр. 108 от 14.12.2001 г., изм. и доп., бр. 47 от 10.05.2002 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г., бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 25.11.2005 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., доп., бр. 36 от 2.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм., бр. 37 от 5.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 55 от 6.07.2007 г., в сила от 6.07.2007 г., бр. 70 от 8.08.2008 г., изм., бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. и доп., бр. 46 от 18.06.2010 г., в сила от 18.06.2010 г., доп., бр. 61 от 6.08.2010 г., изм. и доп., бр. 100 от 21.12.2010 г., изм., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 8.03.2011 г., доп., бр. 14 от 17.02.2012 г., в сила от 17.02.2012 г., изм. и доп., бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от

1.09.2012 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 14 от 20.02.2015 г., изм. и доп., бр. 56 от 24.07.2015 г., в сила от 24.07.2015 г., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., доп., бр. 98 от 27.11.2018 г., в сила от 27.11.2018 г., изм. и доп., бр. 79 от 8.09.2020 г., бр. 17 от 26.02.2021 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1, алинея 2 се добавя нова точка 4

"4. плитки геотермални ресурси".

2. В чл. 2, алинея 1 се правят следните изменения и допълнения:

а. След думите „полезни изкопаеми" се добавя израза „дълбоките геотермални ресурси, както".

б. Добавя се нова точка 8:

"8. дълбоки геотермални ресурси."

3. В чл. 4, алинея 1, точка 1 се изменя така:

"1. търсене и проучване на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 и т. 8"

4. В чл. 7, алинея 2, в т. 7 цифрата "7" се заменя с "8":

"7. извършва предвидените в този закон действия, включително като провежда конкурси и търгове, води преговори и дава разрешения за търсене и проучване и за проучване на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1, 2 и 4 - 8 след одобрение от Министерския съвет и сключва договори в случаите, определени с този закон"

5. Създава се нов чл. 15а:

"Чл. 15а (1) Информацията и документацията, отнасяща се до подземни води, придобита във връзка с изпълнение на дейностите по настоящия закон, се споделя със съответните басейнови дирекции.
(2) Басейновите дирекции и Националния геоложки фонд създават споделена обща база данни за управление, съхранение и достъп до информация и документация, отнасяща се до подземни води, придобита или използвана във връзка с изпълнение на дейностите по настоящия закон.
(3) Изпълнението на предходните алинеи се конкретизира в наредбата по чл. 16, ал. 3 от този закон и наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от Закона за водите."

6. В чл. 16 се добавя нова алинея 4:

"(4) Националният геоложки фонд има право да изисква и да получи цялата налична геоложка и хидрогеоложка информация, налична при органите по управление на водите."

7. В Глава седма заглавието се изменя така:

"НАЦИОНАЛЕН БАЛАНС НА ЗАПАСИТЕ И ОЦЕНКА НА РЕСУРСИТЕ. РЕГИСТЪР НА ОТКРИТИЯТА И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ КАРТА И РЕГИСТЪР"

8. Чл. 23а, в ал. 3 след думата "разрешението" се добавя "за първата годишна работна програма"

9. Чл. 25, алинея 2, точка 1 се изменя така:

"1. министъра на енергетиката – за разрешенията за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1, 2, 4, 7 и 8;"

10. В чл. 26а, алинея 1, точка 2, буква а) се изменя така:

"а) е регистрирано находище на подземни богатства, за ползването на които има признати и/или предоставени права или съществува находище на подземни богатства, с действаща концесия за добив, освен в случаите по чл. 24а, ал. 1;"

11. В чл. 28 се правят следните изменения и допълнения:

а. Добавя се нова точка 5:

"5. да получи пълно и своевременно съдействие от министъра на енергетиката и останалите компетентни държавни и общински органи за реализацията на правата и задълженията по предоставеното разрешение."

12. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

а. Добавя се нова алинея 2, а досегашната алинея 2 става 3, а досегашната алинея 3 става 4 и се изменя така:

"(2) В случай че в резултат от дейностите по търсене и проучване, по проучване или по концесия за добив на полезни изкопаеми или минни отпадъци титулярят на разрешението или концесията за добив е открил находище на дълбоки геотермални ресурси, същият има право да получи концесия при условията на съответно прилагане на ал.1 и чл.21.

(3) Когато условията по ал. 1, т. 1 и 2 са изпълнени, пряко за концесионер за добив на открито находище, съответно на геотермална зона, може да бъде определен и:

1. правоприемникът на титуляря – едноличен търговец, при смърт на физическото лице – едноличен търговец, и поемане на предприятието от негов наследник;

2. правоприемникът на титуляря – търговско дружество, при промяна на правната му форма, сливане или вливане;

3. правоприемникът на титуляря – търговско дружество, при разделяне и отделяне, който съгласно договора или плана за преобразуване придобива правата и задълженията на титуляря на разрешението;

4. приобретателят на търговското предприятие при прехвърляне на предприятие.

(4) В случаите по ал. 3 заявление за концесия по право може да бъде подадено в срока по ал. 1, т. 3 и от съответния правоприемник, който придобива правата и задълженията на титуляря на разрешението."

13. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

a. Алинея 1 се изменя така:

"(1) За подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 и т.8 се предоставя разрешение за търсене и проучване или за проучване за срок до:

1. пет години - за нефт и природен газ и за дълбоки геотермални ресурси;

2. три години - за метални полезни изкопаеми, за неметални полезни изкопаеми и за твърди горива."

b. В алинея 4 след думите "подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 3" се добавя следното: "и т.8"

c. В алинея 5 след думите "подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 – 4" се добавя следното: "и т.8"

14. В чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 1 се добавя нова точка 7:

"7. за дълбоки геотермални ресурси - до 1000 кв. км."

b. В алинея 2 след думите "геоложко откритие на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4" се добавя следното: "и т.8"

c. В алинея 3 след думите "Части от площта по ал. 1, т. 1 - 4" се добавя следното: "и т. 8"

15. В чл. 39 се правят следните изменения:

a. В алинея 2, точка 3, след думите "при условията на чл. 29, ал. 1" се добавя следното: "и ал. 2";

16. В чл. 46, ал.2 след изречението "Мнозинството от състава на комисията не може да бъде формирано от представители на едно ведомство." се добавя ново изречение, както следва:

"При предоставяне на права върху дълбоки хидрогеотермални ресурси, в състава на комисията задължително се включва длъжностно лице, представляващо компетентния орган по чл. 26, ал. 1, т. 3."

17. В чл.49 се правят следните допълнения:

a. Добавя се нова алинея 8, както следва:

"(8) В случаите на предоставяне на права за дълбоки хидрогеотермални ресурси, протоколът съдържа и окончателна преценка спрямо съответно приложимите изисквания на чл. 62 от Закона за водите. Резултатът от окончателната преценка се изготвя в съответствие с изискванията на чл. 62а от Закона за водите и се прилага към решението за предоставяне на съответното разрешение или концесия по настоящия закон".

18. В чл.54 се правят следните допълнения:

a. В основния текст на ал.1 след "чл. 29, ал. 1" се добавя: "или ал. 2";

b. В ал.1 се добавя нова точка 6:
"6. необходимата информация, изисквани по чл. 60 от Закона за водите, когато се подава заявление за концесия за дълбоки хидрогеотермални ресурси."

c. В ал.2 се добавя нова точка 4:
"4. съответните документи, изисквани по чл. 60 от Закона за водите, когато се подава заявление за концесия за дълбоки хидрогеотермални ресурси."

19. В чл.66, ал.1 се добавя нова точка 2а, както следва:
"2а. съответните параметри и изисквания на водоползването съгласно Закона за водите, в случаите на права върху дълбоки хидрогеотермални ресурси;"

20. В чл.75 се правят следните изменения:

a. Ал.1 се изменя по следния начин:
"(1) Титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионерът и:

1. титулярят на вещни права върху земята могат да сключат договор, с който на титуляря на разрешението или на концесионера се прехвърля вещно право или в полза на титуляря на разрешението или на концесионера се учредява вещно право на ползване върху земята за срока на разрешението или на концесията и се определят условията и редът за плащане на възнаграждение за това право, които следва да отговарят на пазарните цени към момента на водене на преговорите и сключването на договора.

2. държателите на земята на друго правно основание, извън тези по т. 1, могат да сключат договор, с който на титуляря на разрешение или на концесионера се предоставя достъп до земята за осъществяване на дейностите по разрешението или концесията и се определят условията и редът за плащане на обезщетение за периода на предоставения достъп."

b. В ал.2, изречение първо, се изменя по следния начин:

"Ако не се постигне съгласие по ал. 1, т. 1 в рамките на 6 месеца от момента на отправяне на предложение към титуляря на вещни права върху земята, заинтересованата страна, на която са предоставени права за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 – 4 и т. 8, отнася въпроса за разрешаване пред министъра на енергетиката, който в 14 дневен срок от молбата отправя искане чрез областния управител по местонахождението на земята до министъра на финансите и до министъра на регионалното развитие и благоустройството за принудително отчуждаване на частните имоти или на част от тях с оглед нуждите на проучването и добива на подземните богатства по реда на глава трета от Закона за държавната собственост и след предварително равностойно обезщетяване."

c. В ал.2, изречение второ се запазва.

d. В ал.3 след думата "благоустройството" се добавя изразът: "като се съобразяват пазарните условия, приложими за сходни имоти в съответния район".

e. Ал.6 се изменя така:
"(6) При условията на ал. 2 въвеждането във владение в отчуждения имот на титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионера се извършва по административен ред;

f. В ал.7 след израза "Ако в тригодишен срок от принудителното отчуждаване на имота" се добавя изразът:
"титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване или";

21. В чл.76 се правят следните допълнения:

a. В ал.1 след изразът "Обезщетенията по чл. 75, ал. 1" се добавя "т. 2"

b. Предишна ал.2 става ал.4.

22. В чл.77 след съчетанието "Опазването на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства" се добавя изразът: "и опазване на водите и водните обекти".

23. Създава се нов чл. 94б:

"Чл. 94б. Който възпрепятства изпълнението на задълженията по предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване, или концесия за добив на подземни богатства във връзка с Част Втора, Глава Пета, се наказва с глоба от 10 000 до 100 000 лв. или с имуществена санкция от 50 000 до 500 000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1, ако не е предвидено по-тежко наказание, глобата или имуществената санкция е в троен размер."

24. В чл. 95 се правят следните изменения и допълнения:

a. Алинея 1 се изменя така:

"Нарушенията по чл. 93, 94, 94а и 94ба се установяват с актове на длъжностни лица на Министерството на енергетиката."

b. В алинея 2 след думите "Нарушенията по чл. 93, ал. 1 и 2" се добавя следното: "и 94б".

25. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

a. Създава се нова точка 1а:

"1а. "геотермални ресурси" е понятие по смисъла на § 1, т. 48 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници;"

b. Създава се нова точка 1б:

"1б. "геотермална енергия" е понятие по смисъла на § 1, т. 43 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници;"

c. Създава се нова точка 1в:

"1в. "дълбоки геотермални ресурси" е понятие по смисъла на § 1, т. 49 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници;"

d. Създава се нова точка 1г:

"1г. "плитки геотермални ресурси" е понятие по смисъла на § 1, т. 50 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници;"

e. Точка 2 се изменя така:

"2. "дейности по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване или по концесии за добив" са всички дейности, свързани с търсенето, проучването, разкриването, подготовката за добив, добива и първичната преработка на полезни изкопаеми и геотермални ресурси, за които е издадено разрешението или концесията и които се извършват в съответствие с условията и реда на разрешението, концесията и съответния договор;"

f. В точка 3 след думите "резервоари на въглеводороди" се добавя следното: "или геотермални ресурси".

g. Точка 4 се изменя така:

"4. "добив" е цялостният технологичен процес на извличане на твърди, течни, газообразни полезни изкопаеми и геотермални ресурси от земните недра, включително и чрез преобразуване на естественото им състояние;

h. Точка 13 се изменя така:

"находище на подземни богатства" е природно или техногенно струпване на минерални и органични вещества (полезни изкопаеми) или съществуването на дълбок геотермален ресурс, които при определени технически, екологични и финансово-икономически условия могат да бъдат предмет на добив;

i. Точка 19 се изменя така:

“19. "търговско откритие" е находище на подземни богатства, открити и регистрирани в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване, на място и в момент, когато тяхната разработка, добивът и/или преработката на полезни изкопаеми или геотермални ресурси от тях са икономически изгодни, екологосъобразни и имат търговска стойност по актуални пазарни критерии;

j. В точка 21 след думите “органични образувания” се добавя следното: “и геотермални ресурси”.

k. Точка 24 се изменя така:

“24. "минни отпадъци" са отпадъци в твърдо, течно или шламово състояние – пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства, в т.ч. открит и подземен добив на подземни богатства, включително чрез сондажи, преработка на извлечения материал или извличане на субпродукти, включително редкоземни елементи, от проучване или добив на геотермална енергия, независимо от техния собственик или държател и от момента, в който са генерирани; не са минни отпадъци отпадъците, които не са пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства, отпадъците, образувани при дейности по проучване, добив и първична преработка на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море, и водите, които се инжектират и/или реинжектират в земните недра, за които се изисква разрешително по чл. 118а, ал. 7 и ал. 9, т. 1 от Закона за водите;

l. Точка 34 се изменя така:

“34. "инфраструктура на находище на подземни богатства и геотермална енергия" са подходните пътища към находището, разкриващите изработки (шахти и щолни) и други, свързани с дейностите по концесията;”

10. Създават се нови параграфи:

§. .. Всички съществуващи разрешения и концесии по Закона за подземните богатства към датата на влизане в сила на настоящия закон остават в сила.

§... Всички започнали производства по Закона за подземните богатства към датата на влизане в сила на настоящия [Законопроект за изменение и допълнение] се довършват по досегашния ред.

11. Създава се нов параграф:

§. ... В Закона за водите (Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., изм. и доп., бр. 81 от 6.10.2000 г., в сила от 6.10.2000 г., бр. 34 от 6.04.2001 г., бр. 41 от 24.04.2001 г., изм., бр. 108 от 14.12.2001 г., бр. 47 от 10.05.2002 г., в сила от 11.06.2002 г., бр. 74 от 30.07.2002 г., бр. 91 от 25.09.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., изм. и доп., бр. 42 от 9.05.2003 г., изм., бр. 69 от 5.08.2003 г., бр. 84 от 23.09.2003 г., доп., бр. 107 от 9.12.2003 г., бр. 6 от 23.01.2004 г., изм., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 18 от 25.02.2005 г., в сила от 20.01.2005 г., изм., бр. 77 от 29.07.2005 г., изм. и доп., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм., бр. 29 от 7.04.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 36 от 2.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., бр. 65 от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г., попр., бр. 66 от 15.08.2006 г., изм., бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 22 от 13.03.2007 г., в сила от 11.02.2007 г., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., изм. и доп., бр. 36 от 4.04.2008 г., изм., бр. 52 от 6.06.2008 г., бр. 70 от 8.08.2008 г., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г. (*) - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм. и доп., бр. 47 от 23.06.2009 г., в сила от 23.06.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.12.2009 г., изм., бр. 103 от 29.12.2009 г., изм. и доп., бр. 61 от 6.08.2010 г., изм., бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 9.04.2011 г., бр. 28 от 5.04.2011 г., в сила от 5.04.2011 г., доп., бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., изм. и доп., бр. 80 от 14.10.2011 г., в сила от 14.10.2011 г., бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от 1.09.2012 г., изм., бр. 77 от 9.10.2012 г., в сила от 9.10.2012 г., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. и доп., бр. 103 от 29.11.2013 г., доп., бр. 26 от 21.03.2014 г., изм. и доп., бр. 49 от 13.06.2014 г., изм., бр. 53 от 27.06.2014 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 12 от 13.02.2015 г., бр. 14 от 20.02.2015 г., бр. 17 от 6.03.2015 г., в сила от 6.03.2015 г., изм. и доп., бр. 58 от 31.07.2015 г., изм., бр. 61 от 11.08.2015 г., бр. 95 от 8.12.2016 г., в сила от 1.01.2016 г., бр. 101 от 22.12.2015 г., в сила от 22.12.2015 г., бр. 15 от 23.02.2016 г., бр. 51 от 5.07.2016 г., в сила от 5.07.2016 г., изм. и доп., бр. 52 от 8.07.2016 г., изм., бр. 95 от 29.11.2016 г., изм. и доп., бр. 12 от 3.02.2017 г., изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. и доп., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 55 от 3.07.2018 г., доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм. и доп., бр. 98 от 27.11.2018 г., в сила от 27.11.2018 г., бр. 103 от 13.12.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм., бр. 17 от 26.02.2019 г., в сила от 1.08.2016 г., изм. и доп., бр. 25 от 26.03.2019 г., бр. 61 от 2.08.2019 г., в сила от 2.08.2019 г., изм., бр. 21 от 13.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., изм. и доп., бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г., изм., бр. 52 от 9.06.2020 г., в сила от 9.06.2020 г., доп., бр. 13 от 16.02.2021 г., изм. и доп., бр. 17 от 26.02.2021 г., бр. 20 от 11.03.2022 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 43 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 2 думите "както и в случаите на ползване на индивидуални системи за отопление и/или охлаждане с обща инсталирана мощност до 50 kW, използващи като първичен енергиен източник енергията на сухите зони в земните недра и на подземните води с температура до 20 °C," се заличават.

b. Добавя се нова алинея 3:

"(3) Физически и юридически лица имат право на безвъзмездно водовземане от повърхностни и подземни води и на безвъзмездно ползване на повърхностни и подземни водни обекти в случаите на експлоатация на плитки геотермални ресурси и

изграждане на свързани геотермални системи съгласно условията на Закона за енергията от възобновяеми източници."

c. Досегашната алинея 3 става алинея 4.

d. Досегашната алинея 4 става алинея 5. В новата алинея 5 след думите "Извън случаите по ал. 2" се добавя следното: "и ал. 3".

e. Досегашната алинея 5 става алинея 6. В новата алинея 6 след думите "При доказани нарушения по ал. 2" се добавя следното: "или ал. 3."

2. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 1, точка 1 накрая се добавя следното: "и ал. 3".

b. В алинея 1 се добавя нова точка 4:

"4. при водовземане за експлоатация на дълбоки геотермални ресурси по реда на Закона за подземните богатства."

3. В чл. 46 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 1 се добавя нова точка 11:

"11. изграждане и експлоатация на геотермални системи за плитки геотермални ресурси, когато това се изисква по реда на Закона за енергията от възобновяеми източници."

b. Създава се нова алинея 9:

"(9) Не се изисква разрешително за ползване на воден обект в случаите по чл. 43, ал. 2 и ал. 3, както и в случаите на използване на воден обект или водовземане за експлоатация на дълбоки геотермални ресурси по реда на Закона за подземните богатства."

4. Създава се нов чл. 46б:

"46б. (1) В случаите по чл. 44, ал. 1, т. 4 или чл. 46, ал. 9, когато дейностите по експлоатация на хидрогеотермални ресурси включва някоя от дейностите по чл. 44 и/или чл. 46, съответните параметри и изисквания на водоползването съгласно настоящия закон, включително съгласно чл. 56, се инкорпорират в и прилагат по отношение на съответното разрешение за търсене и проучване или проучване, или концесия за добив, на дълбоки геотермални ресурси, издадени съгласно Закона за подземните богатства.

(2) Компетентният орган относно съответните води, определен съгласно чл. 52, има задължение да участва в комисията по предоставяне на правата по реда на Закона за подземните богатства."

5. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 2, точка 2 накрая се добавя запетая и следното: "освен в случаите, когато ценни вещества се извличат в рамките на концесия за добив на дълбоки геотермални ресурси съгласно Закона за подземните богатства."

6. В чл. 48 се правят следните изменения и допълнения:

a. Добавя се нова алинея 6:

"(6) Титулярите на разрешения и концесионерите, които имат право да експлоатират хидрогеотермални ресурси съгласно Закона за подземните богатства, са длъжни да спазват изискванията по ал. 1, които са приложими към експлоатирания хидрогеотермален ресурс."

7. В чл. 49 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 3 се добавя нова точка 4:

"4. права на експлоатация на хидрогеотермални ресурси."

8. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 4 след думата "водовземанията" се добавя запетая и следното: "включително при съгласуване на разрешения или концесии за експлоатация на геотермални ресурси по Закона за подземните богатства".

b. В алинея 4 се добавя нова точка 4:

"4.експлоатация на геотермални ресурси; "

c. В алинея 4 досегашната точка 4 става точка 5.

d. В алинея 9, точка 1, след думите "издаване на разрешение за строеж" се поставя запетая и следното: "когато това се изисква".

9. В чл. 56 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 3 след думите "чл. 46, ал. 1, т. 7" се добавя запетая и съюзът "и" се заличава.

b. Създава се нова алинея 5:

"(5) Разрешителни за експлоатация на хидрогеотермални ресурси по чл. 44, ал. 1, т. 4 и чл. 46, ал. 1, т. 11 съдържат и:
1. начин на отвеждане, циркулация, реинжектиране или инжектиране на води във водното тяло;
2. характеристика на подземното водно тяло, в което се отвеждат водите, и близостта до други подземни водни тела, които могат да бъдат засегнати;
3. максимална енергийна мощност на геотермалната система."

c. Досегашната алинея 5 става алинея 6.

d. Досегашната алинея 6 става алинея 7.

e. Досегашната алинея 7 става алинея 8.

10. В чл. 62а се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 1, точка 5 се добавя нова буква "г)":

"г) възможни промени на температурните характеристики на водното тяло в различните случаи на водоползване."

11. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

a. В точка 1 думите "т. 1 и 2" се заменят с "т. 1, 2 и 4";

b. В точка 8 накрая се добавя запетая и следното: "освен в случаите на експлоатация на плитки геотермални ресурси съгласно Закона за енергията от възобновяеми източници;"

12. В чл. 116 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 1 се добавя нова точка 5:

"5.постигане на устойчиво състояние на геотермалния потенциал на водите."

13. В чл. 118а се правят следните изменения и допълнения:

a. Алинея 8 се изменя така:

"(8) Инжектираните води по ал. 7, т. 1 и ал. 11 не могат да съдържат вещества, различни от тези, получени в резултат от проучването и добива на нефт и газ, на геотермални ресурси, или от минната дейност."

b. В алинея 9 точка 2 се заличава.

c. Създава се нова алинея 11:

"(11) Разрешава се инжектирането и реинжектирането:
1. на води, съдържащи вещества, резултат от проучването и добива на хидрогеотермални ресурси; и
2. в случаите на използване на води за добив на хидрогеотермални ресурси."

d. Създава се нова алинея 12:

"(12) В случаите по ал. 11 не се издава отделно разрешително по настоящия закон, а параметрите на разрешеното инжектиране и реинжектиране се включват:
1. в рамките на правото на свободното ползване по чл. 43, ал. 3, доколкото не се използва водно тяло, различно от това, от което се добива вода;
2. в условията на разрешението или концесията по Закона за подземните богатства, в случаите на експлоатация на дълбоки хидрогеотермални ресурси;
3. в условията на разрешителното за водовземане или ползване на воден обект за експлоатация на плитки хидрогеотермални ресурси, в останалите случаи."

14. В чл. 118г се правят следните изменения и допълнения:

a. Създава се нова алинея 7:

"(7) В регистъра по ал. 3 в отделна категория се вписват и геотермалните системи за експлоатация на хидрогеотермални ресурси, независимо дали представляват водовземни съоръжения или не и независимо дали по отношение на тях има издадено разрешение по настоящия закон или не."

15. Създава се нов чл. 181а:

"Чл. 181а. (1) Всички геоложки и хидрогеоложки данни, налични и създавани в резултат или във връзка с дейностите по този закон, се събират от съответните басейнови дирекции и се предоставят в цифрова форма за завеждане в Националния геоложки фонд.

(2) Басейновите дирекции и Националния геоложки фонд създават споделена обща база данни за управление, съхранение и достъп до геоложките и хидрогеоложките данни, създавани и използвани във връзка с дейностите по настоящия закон.
(3) Изпълнението на предходните алинеи се конкретизира в наредбата по чл. 16, ал. 3 от Закона за подземните богатства и наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от този закон."

16. В чл. 194 се правят следните изменения и допълнения:

a. Добавя се нова алинея 13:

"(13) Не се дължи такса за водовземане при търсене и проучване, проучване, и добив на дълбоки геотермални ресурси, освен за количествата вода, когато има водовземане без връщане обратно във водното тяло, както и в случаите съгласно Закона за енергията от възобновяеми източници."

b. Досегашната алинея 13 става алинея 14.

17. В § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

a. Добавя се нова точка 102:

"102. "геотермални ресурси" е понятие по смисъла на § 1, т. 1б от Допълнителните разпоредби на Закона за подземните богатства."

b. Добавя се нова точка 103:

"103."хидрогеотермални ресурси" е понятие по смисъла на § 1, т. 51 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници."

18. В § 8 от Преходните и заключителни разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

a. Алинея 4 се изменя така:

"(4) Титулярите на разрешителните по ал. 3 заплащат такса за разрешеното водно количество в размер на 5 лв./куб. м за бутилиране на минерална вода и 2 лв./куб. м за количества използвана вода в приложимите случаи при добив на хидрогеотермална енергия, които не се връщат обратно във водното тяло."

12. Създава се нов параграф:
§. ... В Закона за устройство на територията (Обн., ДВ, бр. 1 от 2.01.2001 г., в сила от 31.03.2001 г., изм., бр. 41 от 24.04.2001 г., бр. 111 от 28.12.2001 г., бр. 43 от 26.04.2002 г., изм. и доп., бр. 20 от 4.03.2003 г., бр. 65 от 22.07.2003 г., бр. 107 от 9.12.2003 г., изм., бр. 36 от 30.04.2004 г., изм. и доп., бр. 65 от 27.07.2004 г., изм., бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., изм. и доп., бр. 76 от 20.09.2005 г., бр. 77 от 27.09.2005 г., изм., бр. 88 от 4.11.2005 г., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 25.11.2005 г., бр. 95 от 29.11.2005 г., в сила от 1.03.2006 г., изм. и доп., бр. 103 от 23.12.2005 г., изм., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 29 от 7.04.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 1.01.2008 г. (*), бр. 37 от 5.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 65 от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г., бр. 76 от 15.09.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 79 от 29.09.2006 г., (*) изм., бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г., бр. 82 от 10.10.2006 г., изм. и доп., бр. 106 от 27.12.2006 г., в сила от 28.01.2007 г., бр. 108 от 29.12.2006 г., бр. 41 от 22.05.2007 г., (*) изм., бр. 53 от

30.06.2007 г., в сила от 30.06.2007 г., изм. и доп., бр. 61 от 27.07.2007 г., в сила от 27.07.2007 г., бр. 33 от 28.03.2008 г., доп., бр. 43 от 29.04.2008 г., изм., бр. 54 от 13.06.2008 г., бр. 69 от 5.08.2008 г., доп., бр. 98 от 14.11.2008 г., в сила от 14.11.2008 г., изм., бр. 102 от 28.11.2008 г., изм. и доп., бр. 6 от 23.01.2009 г., бр. 17 от 6.03.2009 г., бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм., бр. 80 от 9.10.2009 г., бр. 92 от 20.11.2009 г., в сила от 20.11.2009 г., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. и доп., бр. 15 от 23.02.2010 г., в сила от 23.02.2010 г., доп., бр. 41 от 1.06.2010 г., изм. и доп., бр. 50 от 2.07.2010 г., бр. 54 от 16.07.2010 г., в сила от 16.07.2010 г., бр. 87 от 5.11.2010 г., доп., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 9.04.2011 г., бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., изм. и доп., бр. 54 от 15.07.2011 г., бр. 80 от 14.10.2011 г., в сила от 14.10.2011 г., доп., бр. 29 от 10.04.2012 г., в сила от 10.04.2012 г., бр. 32 от 24.04.2012 г., в сила от 24.04.2012 г., изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 1.07.2012 г., доп., бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от 1.09.2012 г., бр. 47 от 22.06.2012 г., изм. и доп., бр. 53 от 13.07.2012 г., в сила от 13.07.2012 г., изм., бр. 77 от 9.10.2012 г., в сила от 9.10.2012 г., изм. и доп., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм., бр. 99 от 14.12.2012 г., в сила от 14.12.2012 г., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 24 от 12.03.2013 г., в сила от 12.03.2013 г., доп., бр. 27 от 15.03.2013 г., изм. и доп., бр. 28 от 19.03.2013 г., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм., бр. 109 от 20.12.2013 г., доп., бр. 49 от 13.06.2014 г., изм. и доп., бр. 53 от 27.06.2014 г., изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 105 от 19.12.2014 г., бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г., бр. 61 от 11.08.2015 г., доп., бр. 62 от 14.08.2015 г., в сила от 14.08.2015 г., изм. и доп., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.11.2015 г., бр. 101 от 22.12.2015 г., изм., бр. 15 от 23.02.2016 г., изм. и доп., бр. 51 от 5.07.2016 г., в сила от 5.07.2016 г., бр. 13 от 7.02.2017 г., бр. 63 от 4.08.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм., бр. 92 от 17.11.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм. и доп., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 21 от 9.03.2018 г., в сила от 9.03.2018 г., бр. 28 от 29.03.2018 г., изм., бр. 55 от 3.07.2018 г., доп., бр. 108 от 29.12.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм. и доп., бр. 1 от 3.01.2019 г., в сила от 1.01.2019 г., изм., бр. 24 от 22.03.2019 г., в сила от 1.07.2020 г. (*), изм. и доп., бр. 25 от 26.03.2019 г., бр. 41 от 21.05.2019 г., в сила от 21.05.2019 г., доп., бр. 44 от 4.06.2019 г., бр. 62 от 6.08.2019 г., в сила от 6.08.2019 г., изм., бр. 101 от 27.12.2019 г., изм. и доп., бр. 17 от 25.02.2020 г., изм., бр. 21 от 13.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., изм. и доп., бр. 60 от 7.07.2020 г., бр. 62 от 14.07.2020 г.; изм. с Решение № 14 от 15.10.2020 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 92 от 27.10.2020 г.; изм. и доп., бр. 104 от 8.12.2020 г., изм., бр. 107 от 18.12.2020 г., изм. и доп., бр. 16 от 23.02.2021 г., доп., бр. 20 от 9.03.2021 г., изм. и доп., бр. 21 от 12.03.2021 г., в сила от 12.03.2021 г.; изм. с Решение № 17 от 4.11.2021 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 94 от 12.11.2021 г.; доп., бр. 42 от 7.06.2022 г., в сила от 7.06.2022 г., изм. и доп., бр. 6 от 20.01.2023 г., в сила от 20.01.2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 147 се правят следните изменения и допълнения:

a. В алинея 1 се добавя нова точка 18:

"18. изграждане на геотермална система за експлоатация на плитки геотермални ресурси по смисъла на Закона за енергията от възобновяеми източници."

b. В алинея 2 накрая се добавя ново изречение: "За строежите по ал. 1, т. 18 се представя геоложки доклад, изготвен съгласно наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от Закона за водите."

2. В чл. 151 се правят следните изменения и допълнения:

f. В алинея 1 точка 19 се изменя така:

"19. изграждане, основен ремонт и подмяна на инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от възобновяеми източници (в случаите на геотермални системи - до дълбочина от 10 метра включително) към съществуващите еднофамилни жилищни и вилни сгради и в прилежащите им поземлени имоти, енергията от които ще се използва само за собствено потребление, ако общата им инсталирана мощност не надхвърля 20 kW."

13. Създават се нови параграфи:

§... В срок от 6 месеца от влизане на настоящия Закон за изменение и допълнение на Закона за възобновяемите енергийни източници в сила, Басейновите дирекции правят списък с всички титуляри на разрешителни, които използват хидрогеотермални ресурси в рамките на разрешенията си, и категоризират съответните съоръжения в регистъра съгласно чл. 118г, ал. 7 от Закона за водите.

§... В срок от 6 месеца от влизане на настоящия Закон за изменение и допълнение на Закона за възобновяемите енергийни източници в сила, Басейновите дирекции предават в Националния геоложки фонд всички налични геоложки и хидрогеоложки данни, свързани с дейностите по Закона за водите.

§... В срок от 3 месеца след влизане в сила на настоящият закон подзаконовите нормативни актове, свързани с прилагането му се привеждат в съответствие с него.

ВНОСИТЕЛИ:

Денчо Добрев

Теменужка Петкова

Иво Станков

Кристиан Кирилов

Росица Кирова

МОТИВИ:

I. Основна цел на предложените изменения:

Предложените текстове за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (“**ЗИД на ЗЕВИ**” или “**Законопроектът**”) се предлагат с цел **постигането на етап 105 от Решението** за одобрение за Националния план за възстановяване и устойчивост от Европейската комисия.

Етап 105 с код C4.I7 от Инвестиция 7 - „*Пилотен проект за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия от геотермални източници*“, предвижда изменения в регулаторна рамка, които целят:

1. Премахване на основните пречки за развитието на геотермалната енергия като възобновяем енергиен източник;

2. Гарантират, че няма замърсяване на подземните води и водните повърхности, както по време на проучванията, така и по време на експлоатацията на инсталацията;

3. Регулират използването на геотермалната енергия като ресурс.

При разработване на предложенията за изменение на ЗЕВИ за постигането на етап 105 от ПВУ **е направен сравнителен експертно-правен анализ на законодателството на 8 държави от ЕС + Турция в областта на проучването и експлоатацията на геотермални ресурси,** които примери са приложими и съпоставими за прилагане в българското законодателство.

Повечето от анализираните държави - Германия, Хърватска, Унгария, Полша, Франция, Исландия и Нидерландия регулират използването на геотермалната енергия основно в законите, **свързани с подземните ресурси,** възобновяемите енергийни източници и използването на подземните води, а Гърция и Турция имат отделен закон, който регулира и насърчава използването на геотермалната енергия.

Изготвените текстове са обсъдени с Министерството на енергетиката и работната група за геотермална енергия, а впоследствие и с Министерски съвет и Министерството на околната среда. Взети са предвид препоръките на Световната банка, която изготвя пътна карта за развитие на геотермалната енергия, в рамката на сключения меморандум за разбирателство между българското правителство и Световната банка.

II. Как предложените изменения кореспондират с националното законодателство:

За да се постигнат основните поставени цели в точка I, трябва да се създаде предвидима регулаторна среда за развитието на геотермалната енергия, която да даде предвидимост и сигурност, че инвестициите в тази област в България ще могат да се реализират чрез право на експлоатация на геотермалния ресурс.

За целта предложените изменения дават правна основа към съществуващото законодателство и създават система за регулиране на взаимоотношенията в геотермалния сектор, гарантираща надеждно производство и достъп до произведената чиста енергия за потребителите с подходящо качество, както и инвестиционна привлекателност на дейностите в тази област. **В частност, измененията целят да:**

- **Укрепят правните основи на единна държавна политика за развитие на сектора** и да определят политически и регулаторни компетентности на държавните и местните органи;

- Поставят **основите за развитие на политиките за геотермалния сектор, на която база да се изготвят ясни цели на национално и местно ниво за използване на геотермална енергия в енергийния микс** за отопление, охлаждане и електроенергия;
- Се **изведе, че Законът за енергията от възобновяеми източници ("ЗЕВИ") регулира адекватно насърчаването на производството и потреблението на електроенергия**, генерирана от геотермални източници;
- Осигурят, **че Законът за подземните богатства ("ЗПБ") а регулира ефективно процесите по предоставяне на права за търсене проучване и добив на дълбоките геотермални ресурси**, приети като подземни богатства с първостепенно обществено значение;
- Стимулират **увеличено използването на топлинна енергия и енергия за охлаждане**, генерирана от геотермални ресурси;
- Поставят **основата за приемането на подходящи процеси, технически инструменти, правно-договорни механизми и технически стандарти за изпълнение на проекти,** както и приемането на икономически стимули за производство на топлина от използване на геотермални източници;
- **Създадат основата на регулаторна система, която гарантира подходящо регулиране на сектора от компетентните органи,** базирано на съвременни принципи и методи на регулиране (регулиране на цените, лицензиране, регулиране на качеството, контрол и наблюдение на пазара);
- **Улеснят възможностите за децентрализирано потребление на собствена енергия,** както и да стимулират енергийната ефективност и използването на чиста енергия директно при потребителите;
- Хармонизират **съществуващите закони и регулации, свързани с геотермалните ресурси.**

Изготвеният от БАГЕ анализ на Европейските добри законодателни инициативи и практики в областта на геотермална енергия **води до заключение, че следва да бъде създадена ясна легална дефиниция на термините *"геотермална енергия*" и "*геотермални ресурси*", които ясно да разграничат топлинната енергия от геоложките структури,** от които тя може да се добива, които могат да бъдат флуиди, скални образувания или нагрети пари под повърхността на земята.

Целта на ясната дефиниция е да се гарантира правна сигурност относно разрешителния и регулаторен режим, приложим към проучването и използването на геотермални ресурси. Ясната дефиниция е от съществено значение с цел да се прилагат последователно и паралелно регулаторните режими и да няма конфликти между другите приложими закони, като Закона за водите или Закона за подземните богатства.

Тези дефиниции трябва да бъдат регламентирани на нормативно ниво в специалните закони и да се използват систематично в други закони и подзаконови нормативни актове.

Дефинициите трябва да са достатъчно широки, за да покриват геотермалните ресурси, идентифицирани до настоящия момент в хода на геоложки проучвания в страната, както и други потенциални геотермални ресурси, които могат да бъдат идентифицирани в бъдеще.

Целта е да се класифицират видовете геотермални енергийни източници по начин, адаптиран към наличните източници в България. **Видовете геотермални ресурси се разграничават по критерии като:**

- **Дълбочина:**
  - Дълбоки геотермални ресурси, простиращи се над 200 м дълбочина; и
  - Плитки геотермални ресурси, които могат да бъдат експлоатирани със системи до 200 м дълбочина.

- **Температура:**
  - Нискотемпературна геотермална енергия - с температура до 30°C.
  - Среднотемпературна геотермална енергия - с температури от над 30°C до 90°C.
  - Високотемпературна геотермална енергия - с температури над 90°C.

Тези дефиниции осигуряват разграничение на приложимите регулаторни режими с оглед практическото използване на геотермалната енергия за собствено отопление или охлаждане чрез директна употреба, за индустриално отопление или охлаждане, каскадно използване, добив на съпътстващи продукти като минерали и CO2, както и производство на електроенергия.
С изменението на Закона за енергията от възобновяеми източници от 02.02.2023, ДВ бр. 11, беше конкретизиран терминът "геотермална енергия" като вид енергия от възобновяеми източници, както и категориите според температурата.

III. Систематични изменения и допълнения в ЗЕВИ, Закона за водите, Закона за подземните богатства и Закона за устройство на територията:

Измененията и допълненията, които се предлагат с настоящия ЗИД на ЗЕВИ, целят **да регулират систематично различните технологични възможности за оползотворяване на геотермалната енергия и въвеждането на ясни и справедливи правила за проучване и експлоатация на геотермални ресурси, категоризирани като дълбоки и плитки.**
В тясно нормативен аспект, добрите регулаторни практики в света показват, че **използването на геотермалната енергия като възобновяема енергия е предмет на енергийното законодателство, докато дейностите по търсене и проучване, проучване и добив на геотермалните ресурси в земните недра се регулират по начин, сходен с регулирането на дейностите, свързани с изследване и добив на подземни богатства.** Затова и в преобладаващите случаи, които са анализирани, търсенето, проучването и добивът на геотермални ресурси се управлява в минното законодателство и от същите органи, които контролират подземните богатства в страните.
Ясно се разграничава хидрогеотермалният ресурс, като концентрация на топлина в течности, флуиди или води, от самия воден ресурс. Двата ресурса са технически и технологично различни. Затова се разграничават и регулаторните им режими. Доколкото целта на проучване и оползотворяване е геотермалната енергия, която може да бъде налична в хидрогеотермален ресурс и да се използва чрез затворена система без водовземане и пряк контакт с водното тяло, следва да се приложи режим, различен от режима за ползване на водни обекти и водни ресурси по смисъла на Закона за водите.
С оглед на горното, ЗИД на ЗЕВИ въвежда рамката за използването на геотермалната енергия за отопление и охлаждане, за производство на електрическа енергия, или за производствени процеси, в нова глава на Закона за енергията от възобновяеми източници.
По примера на добрите световни практики и принципите на Европейското законодателство, за улесняване използване на ВЕИ енергия и намаляване на

административната тежест, ***плитките геотермални енергийни ресурси*** **следва да бъдат достъпвани и използвани свободно от гражданите, организациите и предприятията, до определени разумни и технически обосновани нива.** Затова експлоатацията на тези ресурси е регулирана основно от **ЗЕВИ**, без усложнени процедури, като собствениците на имотите могат свободно да експлоатират такива ресурси до определени параметри, съобразявайки общите норми за опазване на околната среда, водите, земните недра, и спазвайки енергийните и строителни регулации. В контекста на последното, в **ЗУТ** е предвидено, че изграждането на геотермална система за експлоатация на плитки геотермални ресурси ще се осъществява без одобряване на инвестиционен проект за издаване на разрешение за строеж, а в определени хипотези на монтиране и ползване на геотермални системи в еднофамилни жилищни и вилни сгради - и без разрешение за строеж.

Дълбоките геотермални енергийни ресурси**, които могат да се експлоатират над 200 м. дълбочина, са категоризирани като подземно богатство от висш държавен и обществен интерес и затова следва да бъдат подведени под същия режим като този на подземните богатства.**

В допълнителните разпоредби на ЗИД на ЗЕВИ се предлагат съответни изменения на Закона за подземните богатства ("ЗПБ"), Закона за водите ("ЗВ") и Закона за устройство на територията ("ЗУТ"), които да осигурят синхронизиран подход в цялостната регулация на сектора, вземайки предвид гореизложените мотиви и съображения. Търсенето и проучването на дълбоки геотермални ресурси, включително хидрогеотермални ресурси, следва да се осъществява след разрешение за търсене и проучване или за проучване по реда на ЗПБ. Добивът на такива ресурси се предоставя чрез концесия по същия закон.

В случая на търсене и проучване, проучване или добив на дълбоки хидрогеотермални ресурси е съобразено, че трябва да бъдат приложени съответно високите критерии за опазване и устойчиво използване на водните ресурси, както са дефинирани в ЗВ и подзаконовите нормативни актове към него, без това да налага двойна административна тежест върху инвеститорите. Затова преценката относно експлоатационните параметри и критериите за опазване на водите и водните обекти, която се прави при разрешаване на водоползване по ЗВ, следва да бъде извършена и в хода на разрешителните или концесионни процедури по ЗПБ чрез активното участие и съгласуване от компетентните органи по управление на водите в процедурите пред министъра на енергетиката. Този подход отговаря на Европейските законодателни изисквания за осигуряване на административно обслужване на едно гише и намаляване на административната тежест. Същевременно, не се прави компромис с критериите за управление и опазване на водите. **С оглед на горното и с цел ограничение, спрямо режима на търсене и проучване, проучване или добив на дълбоки хидрогеотермални ресурси се прилагат съответно механизмите на таксите и концесионните възнаграждения, събирани по реда на ЗПБ, а не на ЗВ.**

Не на последно място, с оглед интегрираното и ефективно управление на геотермалните ресурси и оползотворяване на потенциал на геотермална енергия в страната, наличната **и бъдещата геоложка и технологична информация следва да се споделя между различните компетентни органи по управление на подземните богатства и водите и да се концентрира в Националния геоложки фонд. Енергийната информация следва да се събира и систематизира от Агенцията за устойчиво енергийно развитие.**

IV. Европейската рамка за геотермалната енергия:

ЗИД на ЗЕВИ е съобразен с принципите и разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници ("**ВЕИ**

Директивата"), както и с Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 година за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници.
Съгласно европейското законодателство в областта на ВЕИ, геотермалната енергия е технология с огромен потенциал да адресира предизвикателствата на енергийния преход и декарбонизацията.

Технологиите за геотермална енергия вече са много развити. Европейският съвет за геотермална енергия съобщава за 142 геотермални електроцентрали, като през 2021 г. са изградени шест нови. Също налични са и 364 геотермални системи за отопление и охлаждане, като през 2021 г. са добавени 14 нови (в допълнение към над 20 милиона термопомпи, които вече са инсталирани);

Дълбоката геотермална енергия за производство на електроенергия бележи стабилен ръст в редица страни в ЕС. През 2021 г. общият инсталиран капацитет достигна 14,4 GW. Нетната мощност на капацитета на ЕС се изчислява на 877 GW, по данни към 2021 г., но европейският ръст е под световната тенденция на растежа. Дълбочинните геотермални проекти все още се сблъскват с високи първоначални разходи и често със сложни въпроси, свързани с лицензирането. Освен това наличността на достатъчно данни за потенциала в земните недра често е ограничена.

ВНОСИТЕЛИ:

Деян Добрев

Теменужка Пенкова

Иво Банков

Красен Георгиев Кръстев

Росица Кирова